

Naturskyddsföreningen
Västernärke

Ge oss kraft
förändra
Pg. 90 1909-2

Nr 2/2015

Västernärkes natur

Trakten norr om Gryt Foto Roger Björkeroth

Sponsorer till våra verksamheter:

Lekebergs
Sparbank

Studie
främjandet

HOPAJOLA

Region Örebro län

Naturskyddsföreningen
Riks

Naturskyddsföreningen i Västernärke

Styrelsen

Ordförande: Ann-Sofi Eliason 072-393 41 63
sixtorpfriluftsgard@gmail.com>

Kassör: Roger Björkeroth 070-326 37 54

Sekreterare Eleanor Heinonen 070-212 32 01

Ledamöter: Susanne Eriksson 070-422 59 43
Stig Lood 072-226 48 18

Valberedning: Styrelsen

Västernärkes Natur

Ansvarig utgivare: Roger Björkeroth

Redaktion: Roger Björkeroth
roger@hasselberga.se

Utskrift & häftning: Hasselberga Sport & Reklam AB

Ordföranden har ordet

Det gåtfulla folket

Småfolket hoppar, leker och dansar i mossans fuktiga grönska. Doften av skogens skafferi sveper som en lekfull vind förbi. Glada röster hörs mellan bergen och trädtoppars krona. Små fötter dansar och virvlar upp baktimjans söta doft ur den vårfuktiga marken. Aspens löv rör sig i takt och fåglars kvitter ljuder i kör. Jag är en av många som har fått förmånen att träffa det gåtfulla folket/småfolket i 25 år i mitt yrke.

BARNEN

Att se deras lekfullhet i skogen, parken eller bara på en liten grön yta gör mig full av lycka. Detta folk stannar aldrig upp, de utforskar, klättrar, känner, funderar och hoppar igen. De är som små ekorrar som samlar på allt. Det är naturens sätt att lära in. Och jag som vuxen har samlat in alla finurliga frågor. Tillsammans har vi funnit svaren. Svaren som har blivit en lek, en sång eller ett drama. Det finns och är så otroligt lekfullt och fantasirikt i naturen med barnen.

Tänk om vi alla vuxna blir ekorrar med barnen. Vi har en förmedlande roll som vuxna att föra vidare våran skatt och visa hur att vårda och bevara naturen.

Uppmaning: Mer tillsammans tid, ge er ut mer och lek, fantisera och se vad det gåtfulla folket har att lära dig och mig.

Vad vill jag med detta? Jo! Gå tillbaks till dig själv och blunda. Tänk: Vad är mina starkaste minnen.

För mig är det alltid naturminnena som är starkast. Upplevelsen, dofterna och känslan kan jag än idag återskapa. Jag tror att leka ska alla göra, så släpp loss, dansa, skrik, skratta, hoppa och bara ha roligt. Lekfullhet, skratt och ett leende du ger, får du själv tillbaks och du har fått din dags medicin.

Ann-Sofi

Ann-Sofi, vår ordförande

Håll dej informerad!

Aktuella ämnen och aktiviteter finner du på vår egen hemsida:

www.vasternarke.naturskyddsforeningen.se

eller Naturskyddsföreningens hemsida:

[www.naturskyddsforeningen .se](http://www.naturskyddsforeningen.se)

Där finns mycket läsvärt som komplement till tidskriften Sveriges Natur som du som medlem får i brevlådan. Gör till vana att gå in på dessa hemsidor då och då!

Natursnokarna

Sommaren är kort, den regna nästan bort” Tomas Ledin...

Natursnokarnas egna lilla kottfarfar springer omkring och letar som en yr höna på ängen. Barnen skriker och hoar: -Vem är det där och vad letar han efter? Han ropar: Det är bara jag kottfarfar. -Jag letar efter skräphäxan nu igen! Nu har hon skräpat ner igen! Barnen springer fram och frågar vem hon är och varför skräpar hon ner. Kottfarfar berättar att han tror nog att hon aldrig har fått lära sig hur man blir en natursnok och också hur man blir en naturräddare. Han berättar också att han tror att hon är väldigt ensam. Nu börjar barnen fundera hur de ska fånga henne och lära henne vett och etikett i skogen. Så här kan barnen bli mötas av Natursnokarna i Västernärke. Likaså mycket småkryp och självklart blev det då en dag med håvar nere i Multen. Sommarprogrammet bjöd på att upptäcka småkryp vid strandkanten. Hantverksinslag är alltid uppskattat. Då Café Ugglan hade öppet fanns det alltid möjlighet att sitta och läsa, måla, teckna, tova och tälja.

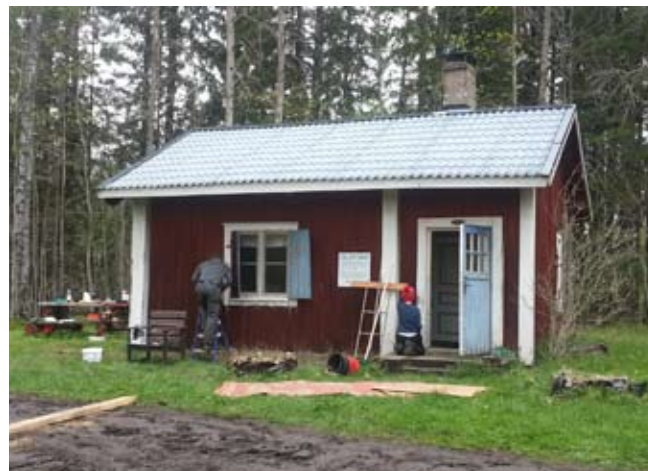
Ann-Sofi

Foto: Ann-Sofi Eliason

Nytt fågeltorn

Nu har vi fått ett nytt fågeltorn vi Skagershultsmossen invid Olstorp. Det är något högre än det gamla, men framför allt säkrare. Det är Länsstyrelsen som låtit uppföra det och landshövdingen kommer att officiellt inviga det lördag den 3 oktober kl 10.00.

Arbetsdag vid Olstorp

KVARVARANDE PROGRAM 2015

3 oktober lördag kl 10.00

Invgning av fågeltornet vid Olstorp/Skagerhultsmossen. Naturskyddsföreningen kommer att medverka, liksom landshövdingen.

15 november söndag 17.00 Bildafton

Bildafton Viagården (Folkets Hus) Vintrosa
Jonas Forsberg/N och andra naturfotografer visar sina bilder. Entré 40 kr inkl fika.
Ansvarig Ingvar Blomberg 019-296574

22 november söndag. kl 17.00 Bildafton

Bildafton Lindens samlingsal i Fjugesta (mitt emot Sparbanken). Jonas Forsberg/N visar sina bilder. Entré 40 kr inkl fika.
Ansvarig Roger Björkeroth 0585-36292

Pilgrimsfalksungar

I år som tidigare år planterades 3 st pilgrimsfalksungar ut på Lantmännens silo i Fjugesta. Ungarna levererades av Nordens Ark i Bohuslän. Det gick bra i början men sedan återvände två vuxna falkar som hade plantrats ut 2012 och 2013 och ville dela den utmaning som var menat till ungarna. Ungarna hann bli flygga men stannade inte så länge som de borde ha gjort eftersom de blev jagade av de vuxna individerna. Vi hoppas de kunde livnära sig på egen hand. Tyvärr har vi inga rapporter om deras öde

Naturskyddsföreningen Västernärke

Är du intresserad av våra olika aktiviteter? Håll dig uppdaterad på vår hemsida.

www.vasternarke.naturskyddsforeningen.se

Som webbansvarig håller jag sidan uppdaterad med vad som är på gång. Men jag har även en ambition om att vi ska ha en levande hemsida och till det kära medlem behöver jag din hjälp, för föreningen är faktiskt just Du !!!

Skicka in dina idéer, artiklar, bilder, kåserier, vad som hänt i naturen till mig, så publicerar jag det.

Bild: Jonas Forsberg

Antingen via formuläret på hemsidan eller susanne.eriksson@studieframjandet.se

Inom kort kommer det att läggas upp en länk till en medlemsenkät på hemsidan som vi i styrelsen blir väldigt glada om Du tar dig tid att fylla i, eftersom vi i styrelsen vill veta varför just Du är medlem och vad Du vill ha för aktiviteter, vårt mål är att vi ska ha en blomstrande förening.

Har du inte tillgång till dator, kan du ringa mig och framföra dina åsikter.

Susanne Eriksson 070-422 59 43

Sixtorpsdagen

Bild: Roger Björkeroth

Söndagen den 31 maj ordnade vi Sixtorpsdagen vid skolhuset i sedvanlig ordning . Ann-Sofi och Magnus hade ordnat det mesta. Eleanor förevisade fönsterrenovering och Stig visade på holkspikning. Även en hel del annat.

Orrspelsmorgon

Lördagen den 4 april var det dags igen för sedvanliga orrspelsmorgonen under ledning av Jonas Forsberg. Besökarna fick uppleva orrspel, men även se och höra ljungpipare. Platsen var Hällsjömossen på Villingsbergs skjutfält. Arton personer kom till evenemanget.

Bild: Jonas Forsberg

Morkullekväll

Lördagen den 19 maj gick vår morkullekväll av stapeln vid vår andra klubbstuga Olstorp intill Skagerhultsmossen. Vi tio som hade kommit fick se några morkullor flyga över våra huvuden. Vi grillade korv och kunde också besöka det nya fågeltornet som officiellt kommer att invigas av landshövdingen på plats vid Skagerhultsmossen den 3 oktober.

Bild: Jonas Forsberg

NATURSKOLAN

Odling på Naturskolan 2015

- Som pedagogisk resurs och samarbetspartner till kommunens skolor har naturskolan startat en odling, en påbyggnad på forskningscirkeln ”Mat och klimat”.
- Samarbete sker med pedagoger och elever från Lekebergsskolans klass 4A och 4B
- De har fodrat pallkragar med markväg, fyllt på med ekologisk jord och sått frön i slutet av maj: sallad, ruccola (senapskål), rädisor, polka betor och morötter, samt några örter har planterats.
- Skörden sker i augusti - men smaka lite du också

Som ett försök att skapa en plats där man kan lära mer om bl a matproduktion och ekosystemtjänster har vi dragit igång en odling i pallkragar (se bilder). Den tillkom ju ganska snabbt och det vi åstadkommit så här långt är följande:

- två fjärdeklasser har förberett odlingslådor och sått samt gjort något återbesök,
- sått rädisor, sallad, ruccola, polkabeter, morötter, pumpa och ärtor. Fåglar åt upp alla ärtor och ruccolan är lite missnöjd, men annars gick odlingen över förväntan!
- planterat örter: citrontimjan, chokladmynta, stevia mm för sinnesupplevelser och pollinerares,
- skyltat upp odlingen
- vid skördetid i juni/juli fanns inga skolbarn på plats, men de hade uppmuntrats vid sådd att göra återbesök och ta smakprov under sommaren
- fritidshemmet och centralköket intill har tipsats om de färdiga rädisorna och salladen för att använda i deras sommarkök.
- Kökskomposterat med Bokaschi: det tycks ge odlingen en bra skjuts (i alla fall hemma hos Lisa Löfström).
- sår ev. in sallad att skörda inför hösten för fjärdeklasserna som tidigare sått - om det är önskvärt.
- solcellsdriven bevattning med regnvatten - lite klurigt men det fungerar

Bilder: Mattias Claësson

*Mattias Claësson
Natur- och teknikpedagog
Lekebergs kommun
Telefon: 0585-48972*

Välkomna på besök eller samarbete till paviljongen på Kyrkvägen 2 i Fjugesta

Trädgården är till för liv och mångfald

Hjälp vilda växter och djur!!!

Våra trädgårdar är redan nu hem för en mängd djur och insekter, men vi kan hjälpa fler att hitta mat och husrum. Biologisk mångfald är förutsättningen för allt liv, även människans.

Mitt syfte med den här artikeln är att försöka öppna dina ögon för att det finns möjlighet för oss att med enkla medel göra vår trädgård eller vår balkong mer gynnsam för djur och insekter. Kanske framför allt de som förser oss med det som kallas gratis ekologiska tjänster, pollinerande insekter som får våra träd att bära frukt, rovdjur som nyckelpigor, jordlöpare och stinksländor som hjälper oss hålla efter skadedjur eller jordlevande kamrater som daggmaskar och mikroorganismer som bildar friska bördiga jordar.

Effektiviseringen av skogs- och jordbruk har över åren sänt allt flera arter upp på den röda listan. Avverkning gör att gamla träd och död ved blir allt mer sällsynt i vår natur varför många insekter och hålbyggande fåglar får det svårare att överleva. Ängs- och hagmarker växer igen och ger bla fjärilarna allt mindre livsrum. Dräneringen av våtmarkerna gör att vattenlevande insekter och groddjur minskar i antal. För att inte tala om alla bekämpningsmedel som används, de tar dessvärre inte bara död på oönskade organismer.

Men kan jag påverka detta med min lilla trädgård? Absolut! För i Sverige finns drygt 2,6 miljoner privata trädgårdar. Tillsammans bildar de en yta av ca 320.000 ha, det motsvarar hela Blekinge.

Men hur ska jag tänka då?

Du kan ta och likna din trädgård med vårt jordklot, du behöver alla där förekommande olika ”naturtyper”.

För på en välansad gräsmatta är det inte mycket som trivs, men för den skull behöver man inte ha en ”misskött” täppa.

Man kan tex sätta upp några vackra grenar som dekoration i trädgården som man sedan låter murkna på plats.

Eller göra en damm med sandstrand, då groddjur och ödlor själva kan gå i på den grunda delen och insekter kan bygga sina bon i sanden.

En snårig djungel av lite stora växter för att trädgårdsfåglarna ska trivas och kanske några dekorativa fågelholkar, men även holkar för våra pollinerande insekter och lite växter som dessa uppskattar, tex brännässlor, ingen vill ha nässlor i sin trädgård men alla vill ha fjärilar

Forskaren Rasmus Ejrnæs på DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet i Danmark.

Han har tagit fram en poängtabell där man kan se vilka åtgärder som bäst gynnar den biologiska mångfalden i sin trädgård.

Formuläret finns att hämta på www.naturochtradgard.se

Vi kan alla med små enkla åtgärder i våra trädgårdar hjälpas åt för att öka den biologiska mångfalden!

Känner du dig osäker på hur du kan gå till väga. Kontakta styrelsen och i första hand då Susanne Eriksson så kan vi starta en studiecirkel där vi alla kan hjälpas åt för att få ett livskraftigare jordklot.

Se sid 2 för kontaktuppgifter.

Avs: Naturskyddsföreningen i Västernärke
, c/o Björkeroth, Porsg 24, 716 31 Fjugesta

Lockande, levande, ledande

Vi vill vara banken man kan leva med hela livet! Hos oss får du hjälp med allt som en stor bank kan erbjuda men med den skillnaden att vi bryr oss om dig och vill lära känna dig och din familj eller ditt företag. Varmt välkommen!

• Telefon 0585-817 00 • www.lekebergssparbank.se

Lekebergs
Sparbank

FJUGESTA JÄRN & FÄRG AB
LETSTIGEN 21 TEL 0585-312 25
INFO@FJUGESTAJARNFARG.SE

**Fackhandeln
med
kunskap och erfarenhet**

**AB FJUGESTA
ELEKTRISKA**
eio **0585 - 10307**

Patrik: 070-591 47 09

Jonas: 070--591 47 32

www.fjugestaelektriska.se

info@fjugestaelektriska.se

**Östra Långgatan 45
Box 26, 716 21 Fjugesta**

Selhagsvägen 3, 716 94 Mullhyttan
Tel 0585-40338

**4-hjulingar Zusuki och Kymco.
Cyklar och gräsklippare.**

Motorsågar: Stihl och Husqvarna.

Jakt- och fiskeutrustning.

Fiskekort för sjöarna i Västernärke.

Ekologiska kläder

T-shirts

Pikétröjor

Sweatshirts

Hood-tröjor

Badlakan

Handdukar

Tygkassar

Vi trycker gärna upp dem för din förening eller företag. Du finner dem på vår hemsida:

www.hasselberga.se/eco.htm.

Vallgatan 43
716 31 Fjugesta
Tel 0585-31292
www.hasselberga.se

Hasselberga
SPORT & REKLAM AB